دبیران‌کشاورزی، مرضیه؛ مطلبی، داریوش؛ محمداسماعیل، صدیقه (۱۳۹۶). رابطه بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر سبک زندگی کاربران (مورد مطالعه: کتابخانه‌های سازمان فرهنگی‌هنری شهرداری تهران). *پژوهش‌نامه کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۷ (۲)، ۵- ۲۲.

رابطه بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر سبک زندگی کاربران (مورد مطالعه: کتابخانه‌های سازمان فرهنگی‌هنری شهرداری تهران)[۱]

مرضیه دبیران کشاورزی[۲]، داریوش مطلبی[۳]، صدیقه محمداسماعیل[۴]

تاریخ دریافت: ۹۵/۳/۱۸ تاریخ پذیرش: ۹۶/۲/۹ DOI:10.22067/riis.v7i2.56533

چکیده

مقدمه: مجموعه عقاید، رفتارها، عادات و راه و رسمی که مردم برای زندگی خود بر می‌گزینند، سبک زندگی را تشکیل می‌دهد. انتخاب سبک زندگی، مستلزم داشتن اطلاعات و آگاهی است و کتابخانه نقش مهمی در افزایش آگاهی مردم می‌توانند ایفا کنند؛ بنابراین پژوهش حاضر با هدف شناسایی نقش کتابخانه‌های عمومی سازمان فرهنگی‌هنری شهرداری تهران بر سبک زندگی کاربران انجام شده است.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش اجرا از نوع همبستگی است. جامعه پژوهش متشکل از مراجعان کتابخانه‌های سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران است که به تعداد ۸۱ باب در مناطق ۲۲گانه شهر تهران پراکنده هستند. برای انتخاب نمونه آماری از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شده است و تعداد ۳۸۲ نفر از اعضای کتابخانه‌های سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران پیمایش شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ای دو بخشی است که شامل ۷ سؤال، در ارتباط با میزان استفاده کاربران از کتابخانه و ۴۵ پرسش درباره سبک زندگی است. پایایی پرسش‌نامه با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۶۷ به‌دست آمد و برای آزمون فرضیه‌ها، از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

یافته‌ها: براساس نتایج، همبستگی مستقیمی بین سبک گذران اوقات فراغت، مصرف فرهنگی و وضعیت و ویژگی‌های ظاهری و عمومی بدن با میزان استفاده از کتابخانه عمومی وجود دارد، یعنی با افزایش استفاده از کتابخانه سبک گذران فراغت، مصرف فرهنگی و وضعیت و ویژگی‌های ظاهری و عمومی بدن ارتقا یافته است. به‌عبارتی، بین میزان استفاده از کتابخانه‌های عمومی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و تغییر سبک زندگی کاربران آن رابطه مثبت و معناداری وجود دارد، یعنی با افزایش

---

۱. این مقاله برگرفته از پایان نامه کارشناسی ارشد است.

۲. کارشناس ارشد علم اطلاعات و دانش شناسی، mdabirank@gmail.com

۳. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد یادگار امام شهر ری (نویسنده مسئول)؛ dariushmatlabi@yahoo.com

۴. استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، m.esmaeli2@gmail.com

استفاده از کتابخانه عمومی، در سبک زندگی کاربران آن تغییر ایجاد شده است.
بحث و نتیجه‌گیری: کتابخانه‌های عمومی با افزایش آگاهی مردم نقش مهمی در سبک زندگی و انتخاب‌های مردم ایفا می‌کنند و لازم است در تأمین منابع و دسترس‌پذیری آثاری مبادرت ورزند که سبک زندگی ایرانی و اسلامی و درست را در میان مردم به‌ویژه جوانان ترویج کند. باتوجه‌به اهمیت سبک زندگی و نقشی که کتابخانه‌ها می‌توانند داشته باشند پیشنهاد می‌شود برای افزایش آگاهی کاربران، منابع مرتبط با سبک زندگی تهیه و کارگاه‌های آموزشی و سخنرانی‌هایی با حضور صاحب‌نظران در ارتباط با مصرف صحیح محصولات فرهنگی برگزار شود و برنامه‌هایی در راستای پر کردن اوقات فراغت مردم، به‌ویژه جوانان، پیش‌بینی شود.
کلیدواژه‌ها: سبک زندگی، کتابخانه‌های عمومی، سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران.

مقدمه

سبک زندگی از مفاهیمی پرکاربرد در دنیای امروز است و رشته‌های مختلف علمی به آن توجه می‌کنند. دهه ۱۹۹۰، مطالعات سبک زندگی به حوزه‌ای بین‌رشته‌ای تبدیل و با دیدگاه‌های متفاوت بررسی شد. به‌طور مثال، سبک زندگی در حوزه سلامت (تغذیه، ورزش، کیفیت زندگی و...) و محیط زیست (آلودگی، استفاده بی‌رویه از منابع طبیعی و...) از جمله حوزه‌هایی بودند که در این دهه به آنها توجه شده است (الفت و سالمی، ۱۳۹۱). باتوجه‌به پیشینه پژوهش‌های انجام‌شده در حوزه مطالعات سبک زندگی، تأثیرپذیری یا تأثیرگذاری آن در حوزه‌های مختلف، مانند اختلالات روان‌شناختی (پولادفر و احمدی، ۱۳۸۵)، رسانه‌ها (رضوی‌زاده، ۱۳۸۴)، جوانان (میلز، ۲۰۰۰ در خادمیان، ۱۳۸۷ و شالچی، ۱۳۸۶)، آگاهی اجتماعی (شریفی، ۱۳۸۸)، دین (نیازی و کارکنان نصرآبادی ،۱۳۹۲)، نحوه پوشش زنان (پورصالحی، ۱۳۹۱)، رسانه ملی (شریفی، ۱۳۹۲)، شبکه‌های ماهواره‌ای (شهاب‌الدین، ۱۳۹۳)، و اوقات فراغت (جان رابرتز، ۱۹۹۹ در خادمیان، ۱۳۸۷)، نشان‌دهنده اهمیت این موضوع در میان پژوهشگران و اندیشمندان رشته‌های مختلف است.

سبک زندگی همان بخشی از زندگی است که عملاً تحقق می‌یابد و طیف کامل فعالیت‌هایی است که افراد در زندگی روزمره انجام می‌دهند. ویژگی‌های سبک زندگی، ویژگی‌هایی است که یک فرد را از سایر افراد متمایز (خادمیان، ۱۳۸۷). سبک زندگی مهمترین عاملی است که هر کس زندگی خود را بر اساس آن تنظیم می‌کند. بر این اساس، سبک زندگی مجموعه عقاید، طرح‌ها، و نمونه‌های عادتی رفتار، هوا و هوس‌ها، و شیوه‌های تبیین شرایط اجتماعی یا شخصی است که نوع خاص از واکنش فرد را تعیین می‌کند (فاچینو[1] و همکاران، ۲۰۰۳ در لعل، عابدی، و کجباف، ۱۳۹۱، ص ۶۴).

1. fuchino

سازمان جهانی بهداشت[1] در سال ۱۹۹۸ سبک زندگی سالم را تلاش برای دست‌یابی به حالت رفاه کامل جسمی، روانی، و اجتماعی توصیف کرده است. سبک زندگی سالم شامل رفتارهایی است که سلامت جسمی و روانی انسان را تضمین می‌کنند. به‌عبارت دیگر، سبک زندگی سالم در بردارنده ابعاد جسمانی و روانی است. بُعد جسمانی شامل تغذیه، ورزش، و خواب و بُعد روانی شامل ارتباطات اجتماعی، مقابله با استرس، روش‌های یادگیری و مطالعه، و معنویت است (در لعل، عابدی، و کجباف، ۱۳۹۱، ص ۶۴).

در زمینه شاخص‌های شناخته‌شده سبک زندگی می‌توان به فعالیت‌های فیزیکی، اوقات فراغت، خواب و بیداری، روابط اجتماعی، روابط خانوادگی، معنویت، ایمنی و آرامش، تغذیه، و غیره اشاره کرد که هر کدام به‌منزله شاه‌راهی از زندگی افراد محسوب می‌شود. یکی از راه‌های درک بهتر مفهوم «سبک زندگی» بررسی عناصر و مؤلفه‌های سبک زندگی است. منظور از مؤلفه، اموری هستند که مصداق عینی سبک زندگی محسوب می‌شوند (هوروویتز[2]، ۲۰۰۲ و استمفر[3]، ۲۰۰۰ در لعل، عابدی و کجباف، ۱۳۹۱). بنابراین، اموری مانند میزان درآمد و تحصیلات از سوی پژوهشگران به‌عنوان مؤلفه‌های مؤثر بر سبک زندگی پیشنهاد نشده است.

عناصری که زیمل، وبلن، و وبر[4] در آثار خود از آنها یاد کرده‌اند عبارت است از: شیوه تغذیه، خودآرایی (نوع پوشاک و پیروی از مد)، نوع مسکن (دکوراسیون، معماری، و اثاثیه)، نوع وسیله حمل‌ونقل، شیوه‌های گذران اوقات فراغت و تفریح، طرز رفتار (رفتارهای حاکی از اصالت یا دست‌ودل بازی، کشیدن سیگار در محافل عمومی، و تعداد مستخدمان و شکل ظاهری آنها). بوردیو[5] (۱۹۸۴) نیز بررسی سبک زندگی را در وهله اول، بررسی دارایی (کالاهای تجملی یا فرهنگی) می‌داند که افراد دور خود جمع کرده‌اند مانند خانه، ویلا، قایق تفریحی، ماشین، اثاثیه، نقاشی‌ها، کتاب‌ها، نوشابه‌ها، سیگارها، عطر، و لباس‌ها. در مرحله دوم، فعالیت‌هایی که فرد با آن خود را متمایز نشان می‌دهد: ورزش‌ها، بازی‌ها، تفریحات (پیاده‌روی یا کوه‌پیمایی، اسکی یا سوارکاری، گلف یا تنیس)، لباس پوشیدن، رسیدگی به ظاهر خود، نحوه استفاده از زبان، و بودجه‌بندی (مهدوی کنی، ۱۳۸۶).

بوردیو از نظریه‌پردازان رسمی سبک زندگی، سه شاخصه سبک زندگی را شامل مدیریت بدن،

1. World Health Organization
2. Horowitz
3. Stenpher
4. Simmel, & Veblen, Weber
5. Bourdieu

مصرف فرهنگی و اوقات فراغت می‌داند. بوردیو تحلیل وبلن و زیمل را پیچیده‌تر کرده و آن را چند گام جلوتر برده است؛ به‌طوری که سبک زندگی را نماد طبقه می‌داند و معتقد است هر طبقه سبک زندگی خاص خود را دارد و سبک زندگی را فعالیت‌های نظام‌مندی می‌داند که از ذوق و سلیقه فرد ناشی می‌شود و بیشتر جنبه عینی و خارجی دارد و در عین حال، به‌صورت نمادین به فرد هویت می‌دهد و میان اقشار مختلف اجتماعی تمایز ایجاد می‌کند. بوردیو می‌گوید سبک زندگی دارایی‌هایی است که به‌وسیله آن دارندگان موقعیت‌های مختلف، خودشان را به یا بدون قصد از دیگران متمایز می‌کنند (شهاب‌الدین، ۱۳۹۳).

سبک زندگی که سبب نمایش هویت و شخصیت افراد در جهان کنونی است، از جمله مفاهیمی است که در دنیای امروز به آن توجه بسیار شده است. امروزه، الگوهای پوشش، شیوه‌های تغذیه، ارزش‌ها، نگرش‌ها، و رفتارهای انسانی با سرعت هر چه تمام‌تر تغییر می‌کند و افراد برای انطباق خود با جهان پیرامون خویش نیازمند تغییرات زیادی در الگوی مصرف و سبک زندگی خود هستند. بنابراین، افراد برای ارتقای خود پیوسته به آگاهی و بهره‌گیری از اطلاعات به‌روزشده نیازمند هستند (نوابخش، ۱۳۹۳). بنابراین، دسترسی به اطلاعات و تنوع اطلاعات دریافتی می‌تواند نقش مناسبی در سبک زندگی مردم ایفا کند و نقش کتابخانه‌های عمومی، به‌عنوان مرکزی برای ارائه اطلاعات متنوع به همه نوع اقشار جامعه حائز اهمیت است.

موکهرجی (۱۳۷۵) معتقد است کتابخانه‌های عمومی به‌منزله نهادهایی اجتماعی که در متن اجتماع کار می‌کنند، مقام والایی دارند و در میان اهداف و کارکردهای آنها، هدف اجتماعی مافوق همه چیز است. هدف کتابخانه عمومی، ایجاد امکاناتی برای همگان و بر اساس نیازها و موقعیت‌هاست تا بتوانند با دسترسی کامل به کتاب‌ها و پیشینه‌های مربوط به اشکال گوناگون، از بهره‌گیری آنها لذت ببرند (در غفاری قدیر و شقاقی ۱۳۸۹)، و زندگی خود و جامعه را بسازند. در حقیقت، یکی از مهمترین نهادهایی که می‌تواند در تمام شئون زندگی اجتماعی تأثیرگذار باشد، کتابخانه، به‌ویژه کتابخانه عمومی است.

چون سبک زندگی شامل رفتارها و کردارهایی است که اشخاص انتخاب می‌کنند، بیش از هر چیز مستلزم داشتن اطلاعات و آگاهی است. در میان نهادهای اجتماعی که در آگاهی مردم می‌توانند نقش مهمی داشته باشند و در تغییر و یا انتخاب سبک زندگی مؤثر باشند، کتابخانه‌های عمومی هستند که اطلاعات را در اختیار مردم قرار می‌دهند. پژوهش حاضر با هدف شناسایی رابطه بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و سبک زندگی کاربران انجام شده و در پی آزمون فرضیه‌های زیر است:

- بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر سبک زندگی کاربران رابطه معناداری وجود دارد.

فرضیه‌های فرعی

- بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر سبک گذران اوقات فراغت کاربران رابطه معناداری وجود دارد.
- بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن کاربران رابطه معناداری وجود دارد.
- بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر سبک مصرف فرهنگی کاربران رابطه معناداری وجود دارد.

پیشینه پژوهش

بررسی پژوهش‌ها نشان می‌دهد پژوهش‌های انجام‌شده از چند جنبه به سبک زندگی پرداخته‌اند: گروه اول پژوهش‌هایی هستند که رابطه بین سبک زندگی را با متغیرهای دیگری چون اختلالات روانی (پولادفر و احمدی، ۱۳۸۵)، هویت اجتماعی جوانان (رحمت‌آبادی و آقابخشی، ۱۳۸۵)، نحوه پوشش زنان (پورصالحی، ۱۳۹۱)، ارتباط سرمایه فرهنگی با مدیریت بدن (سلطانی بهرام، علیزاده اقدم، و کوهی،۱۳۹۱)، دینداری (نیازی و کارکنان نصرآبادی، ۱۳۹۲؛ و صالحی و رومانی، ۱۳۹۴)، سبک فرزندپروری (خواجه‌نوری، مرادخانی، شیردل، و بین‌فاطمه، ۱۳۹۴)، و مدگرایی (صالحی و رومانی، ۱۳۹۴) مطالعه کرده‌اند.

گروه دوم مطالعاتی هستند که تأثیر عوامل و متغیرهایی چون رسانه (رضوی‌زاده، ۱۳۸۴)، عوامل اجتماعی (رستگار و ربانی، ۱۳۸۷)، فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی (مقدس، لهسایی‌زاده، و غفاری‌نسب، ۱۳۸۸)، آموزش و خواندن (کنگ، ویرتز، و ون[1]، ۲۰۰۳)، کتابخانه‌های عمومی (ناگاتا، ساکایی و کاوای[2]، ۲۰۰۷)، آگاهی‌های اجتماعی (شریفی، ۱۳۸۸)، خدمات شهری (ادریسی و پالیزان، ۱۳۸۸)، اجتماعی‌اقتصادی و فرهنگی (قاسمی‌پاکرو، ۱۳۹۱)، عوامل فرهنگی بر سبک زندگی جوانان کافی‌شاپ (مقدس جعفری، رضادوست، و گلبریان،۱۳۹۱)، مصرف رسانه‌ای (مبینی مقدس و عبدسرمدی ،۱۳۹۲)، رسانه ملّی (شریفی، ۱۳۹۲)، تبلیغات (داوود، فاروق و آنور[3]، ۲۰۱۱)، تماشای شبکه‌های ماهواره‌ای تلویزیون (شهاب‌الدین، ۱۳۹۳)، آموزش تفکر (بختیاروند، ۱۳۹۳)، عوامل مؤثر بر مصرف فرهنگی (فاضلی، ۱۳۹۴)، جهانی شدن (سجاسی‌قیداری، صادق‌لو، و شهدادی، ۱۳۹۴) و رسانه‌های اجتماعی (کولانداراج[4]، ۲۰۱۴) را بررسی کرده‌اند.

1. Keng, Wirtz & Kwon
2. Nagata, Sakai & Kawai
3. Daud, Farooq & Anwar
4. Kulandairaj

گروه سوم مطالعاتی هستند که وضعیت سبک زندگی را در گروه خاصی از جامعه مطالعه کرده‌اند (شالچی، ۱۳۸۶؛ ابراهیم و بهنوئی‌گدنه، ۱۳۸۹؛ تارو، ۲۰۰۵ در خادمیان، ۱۳۸۷). با وجود پژوهش‌های گسترده‌ای که در زمینه سبک زندگی و در حوزه‌های مختلف انجام شده است، تنها یک پژوهش به نقش کتابخانه‌های عمومی در سبک زندگی در کشور ژاپن (ناگاتا، ساکایی، و کاوایی[1]، ۲۰۰۷) توجه کرده است و پژوهشی در کشورمان در این خصوص انجام نشده است. باتوجه‌به جایگاه کتابخانه‌های عمومی در ایجاد آگاهی بین مردم و نقشی که در ترویج سبک زندگی ایرانی‌اسلامی می‌تواند داشته باشد، انجام این پژوهش ضروری و از اهمیت بالایی برخوردار است.

روش‌شناسی

این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش اجرا و گردآوری اطلاعات از نوع همبستگی است. جامعه پژوهش متشکل از مراجعانِ کتابخانه‌های سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران است که این کتابخانه‌ها به تعداد ۸۱ باب در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران پراکنده هستند. برای انتخاب نمونه آماری از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای استفاده شد. برای این‌کار، ابتدا تهران به ۴ خوشه شمال، جنوب، شرق و غرب تقسیم شد. در این تقسیم‌بندی، مناطق شهرداری که ساختار مشابه دارند و در کنار هم هستند، در یک خوشه قرار گرفتند تا نمونه‌ها تا حد امکان از مناطق دارای ساختار مشابه باشند. سپس از هر خوشه، دو منطقه به‌صورت تصادفی انتخاب شدند. در مرحله بعدی، در هر منطقه مشخص‌شده یک ناحیه به‌صورت تصادفی انتخاب و تعداد اعضای فعال کتابخانه‌های آن ناحیه مشخص شد. در نهایت، ازمیان ۷۳۸۸۶عضو، ۳۸۲ نفر با استفاده از جدول مورگان، به‌عنوان نمونه نهایی انتخاب شدند. کاربران کتابخانه ۳۵۰ پرسش‌نامه را تکمیل کردند.

ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ای بود که از دو بخش تشکیل شده است: بخش اول در ۷ سئوال، در ارتباط با میزان استفاده کاربران از کتابخانه‌هاست و توسط پژوهشگر تهیه شده بود و بخش دوم، پرسش‌های مرتبط به سبک زندگی است که از پرسش‌نامه پژوهش شهاب‌الدین (۱۳۹۳) استخراج شد و شامل ۴۵ پرسش (۸-۱۹ در ارتباط با مصرف محصولات فرهنگی، ۲۰-۳۵، وضعیت و ویژگی‌های ظاهری و عمومی بدن و ۳۶-۵۲ مربوط به گذران اوقات فراغت) بود که بر اساس طیف لیکرت پنج‌گزینه‌ای از خیلی کم تا خیلی زیاد نمره‌گذاری شد. یک گزینه «اصلاً» برای مواردی که استفاده نمی‌شود به گزینه‌ها

1. Nagata, Sakai, & Kawai

افزوده شد که در مجموع شش گزینه شد. گویه‌های ۱۱ و ۱۹ در مصرف محصولات فرهنگی، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۸ و ۳۱ در وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن، و گویه‌های ۳۹ و ۴۰ در نحوه گذران اوقات فراغت به‌صورت معکوس نمره‌گذاری شدند. روایی پرسش‌نامه به‌صورت صوری و محتوایی بر اساس نظرات استادان راهنما و مشاور و سایر استادان حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی سنجیده شد و اصلاًحات لازم در پرسش‌نامه اِعمال شد. پایایی پرسش‌نامه با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۶۷ به‌دست آمد که حاکی از پایایی بسیار بالای پرسش‌نامه است. برای آزمون فرضیه‌ها، از ضریب همبستگی پیرسون و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار اس‌پی‌اس‌اس[1] ۲۱ استفاده شد.

یافته‌ها

۲۲۰ نفر (۶۲/۹ درصد) از جامعه پژوهش زن و ۱۳۰ نفر (۳۷/۱درصد) مرد هستند. ۱۶۶ نفر (۴۶/۶درصد) از افراد شاغل و ۱۸۷ نفر (۵۳/۴درصد) بیکار هستند. ۱۸۲ نفر (۵۲درصد) مجرد و ۱۶۸ نفر (۴۸درصد) متأهل هستند. جامعه پژوهش از نظر سطح تحصیلات، در پنج طبقه مجزا (دیپلم، کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری) قرار گرفته‌اند که ۱۳۵ نفر (۳۸/۶درصد) از کل افراد تحصیلاتشان تا دیپلم است و در بین سایر طبقات بیشترین فراوانی را به‌خود اختصاص داده است.

فرضیه اصلی: بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر سبک زندگی کاربران رابطه معناداری دارد.

جدول ۱. نتایج ضریب همبستگی بین سبک زندگی با میزان استفاده از کتابخانه عمومی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	درجه آزادی	سطح معناداری
سبک زندگی	۱۳۳/۱۰	۴۰/۶۱	۰/۲۷۵	۳۴۹	۰/۰۰۱
استفاده کتابخانه	۱۸/۹۸	۹/۱۹			

براساس جدول ۱، ضریب همبستگی بین سبک زندگی با میزان استفاده از کتابخانه عمومی ۰/۲۷۵به‌دست آمده است که با درجه آزادی ۳۴۹ در سطح $p<$ ۰/۰۰۱ معنادار است؛ بنابراین فرضیه پژوهش تأیید می‌شود. باتوجه‌به ضریب همبستگی به‌دست‌آمده، رابطه بین این دو متغیر مستقیم است به این معنی که با افزایش استفاده از کتابخانه، کیفیت سبک زندگی نیز ارتقا می‌یابد.

فرضیه‌های فرعی

فرضیه یک: بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر سبک گذران اوقات فراغت کاربران رابطه معناداری وجود دارد.

1. SPSS

جدول ۲. نتایج ضریب همبستگی بین سبک گذران فراغت با میزان استفاده از کتابخانه عمومی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	درجه آزادی	سطح معناداری
سبک گذران فراغت	۵۱/۹۳	۱۶/۵۴	۰/۲۳۷	۳۴۹	۰/۰۰۱
استفاده کتابخانه	۱۸/۹۸	۹/۱۹			

بر اساس جدول ۲، ضریب همبستگی بین سبک گذران فراغت با میزان استفاده از کتابخانه عمومی ۰/۲۳۷ به‌دست آمده است که با درجه آزادی ۳۴۹ در سطح p< ۰/۰۰۱ معنادار است؛ بنابراین این فرضیه تأیید می‌شود. باتوجه‌به ضریب همبستگی به‌دست‌آمده، رابطه بین این دو متغیر مستقیم است، یعنی با افزایش استفاده از کتابخانه، کیفیت گذران اوقات فراغت نیز ارتقا می‌یابد.

فرضیه دو: بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن کاربران رابطه معناداری وجود دارد.

جدول۳. نتایج ضریب همبستگی بین وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن با میزان استفاده از کتابخانه عمومی

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	درجه آزادی	سطح معناداری
وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن	۴۴/۸۵	۱۶/۳۵	۰/۲۷۸	۳۴۹	۰/۰۰۱
استفاده کتابخانه	۱۸/۹۸	۹/۱۹			

بر اساس یافته‌های جدول ۳، ضریب همبستگی بین وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن با میزان استفاده از کتابخانه عمومی ۰/۲۷۸ به‌دست آمده است که با درجه آزادی ۳۴۹ در سطح p< ۰/۰۰۱ معنادار است؛ بنابراین فرضیه دوم نیز تأیید می‌شود. باتوجه‌به ضریب همبستگی به‌دست‌آمده، رابطه بین این دو متغیر مستقیم است، یعنی با افزایش استفاده از کتابخانه، کیفیت وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن نیز ارتقا می‌یابد.

فرضیه سه: بین استفاده از کتابخانه‌های عمومی و تغییر سبک مصرف فرهنگی کاربران رابطه معناداری وجود دارد.

جدول٤. نتایج ضریب همبستگی بین مصرف فرهنگی با میزان استفاده از کتابخانه عمومی

متغیر ها	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی	درجه آزادی	سطح معناداری
مصرف فرهنگی	۳۶/۳۲	۱۰/۷۳	۰/۲۵۴	۳۴۹	۰/۰۰۱
استفاده کتابخانه	۱۸/۹۸	۹/۱۹			

بر اساس جدول ۴، ضریب همبستگی بین سبک مصرف فرهنگی با میزان استفاده از کتابخانه عمومی مقدار ۰/۲۵۴ است که با درجه آزادی ۳۴۹ در سطح p< ۰/۰۰۱ معنادار است؛ بنابراین نتیجه این

فرضیه هم مثبت است. باتوجه‌به ضریب همبستگی به‌دست‌آمده، رابطه بین این دو متغیر مستقیم است، یعنی با افزایش استفاده از کتابخانه، کیفیت سبک مصرف فرهنگی نیز ارتقا می‌یابد.

نتیجه‌گیری

نتایج نشان می‌دهد بین سبک زندگی کاربران با میزان استفاده آنان از کتابخانه عمومی همبستگی مستقیم و معنادار وجود دارد، یعنی با افزایش استفاده از کتابخانه، سبک زندگی مناسب‌تر شده است. یافته این پژوهش با نتایج پژوهش داوود، فاروق، و انور[1] (۲۰۱۱) که روی تأثیر آگاهی‌رسانی تبلیغات تلویزیونی بر سبک زندگی بود، نسبتاً هم‌خوانی دارد. همچنین، یافته‌های پژوهش شریفی (۱۳۸۸) با عنوان بررسی تأثیر آگاهی اجتماعی بر سبک زندگی دانشجویان نشان می‌دهد که با بالا رفتن میزان آگاهی اجتماعی، سبک زندگی افراد عقلایی‌تر می‌شود و برعکس با پایین آمدن آگاهی اجتماعی، سبک زندگی آنان به‌سمت احساسی بودن میل می‌کند که با نتایج پژوهش حاضر مبتنی بر تأثیر مثبت کتابخانه بر افزایش آگاهی و در نتیجه، تغییر سبک زندگی هم‌خوانی دارد. یافته‌های پژوهش ادریسی و پالیزیان (۱۳۸۸) با عنوان خدمات شهری شهرداری و سبک زندگی شهروندان نشان می‌دهد، متغیر میزان استفاده از خدمات شهری تأثیر مستقیم بر سبک زندگی دارد که با نتایج پژوهش حاضر کاملاً هم‌خوانی دارد. همچنین، یافته‌های این پژوهش با یافته‌های پژوهش کولانداراج (۲۰۱۴) که درباره تأثیر رسانه‌های اجتماعی و جنبهٔ آگاهی‌رسانی آن روی سبک زندگی جوانان بود، تاحدودی هم‌خوانی دارد. در ادامه، براساس نتایج، ارتباط بین مؤلفه‌های سبک زندگی شامل وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن، مصرف فرهنگی و گذران اوقات فراغت و استفاده از کتابخانه‌های عمومی تبیین می‌شود.

بر اساس نتایج، بین وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن با میزان استفاده از کتابخانه عمومی همبستگی مثبت معنادار وجود دارد و با افزایش استفاده از کتابخانه وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن مناسب‌تر شده است. نتایج این پژوهش با پژوهش شهاب‌الدین (۱۳۹۳) تا حدودی هم‌خوانی دارد که نشان داد هرچه میزان تماشای شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان بیشتر شود مدیریت بدن هم بیشتر می‌شود، و تغییر آگاهی به تغییر سبک زندگی منجر می‌شود. در خصوص وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن، ادریسی و پالیزیان (۱۳۸۸) در پژوهشی نشان دادند شیوه مدیریت بدن شهروندان تهرانی، هنوز در طیف سنتی قرار دارد. به‌تعبیر دیگر، اینان در حال گذار از شیوه سنتی به مدرن هستند و هنوز فاصله زیادی

1. Daud, Farooq &, Anwar

تا سبک مدرن وجود دارد که با نتایج پژوهش حاضر تا حدودی مغایرت دارد. این مغایرت به سبب پایین بودن اطلاعات و دسترسی نداشتن به اطلاعات روز در میان جوامع سنتی است که استفاده از کتابخانه می‌تواند به کاهش آن کمک کند. همچنین، یافته‌ها در پژوهش سلطانی بهرام، علیزاده اقدم، و کوهی (۱۳۹۱) که درباره ارتباط سرمایه فرهنگی با مدیریت بدن بود، نشان داده است که بین مدیریت بدن و سرمایه فرهنگی رابطه مثبت و معناداری وجود داردکه با نتایج پژوهش حاضر کاملاً هم‌خوانی دارد.

بر اساس نتایج، بین سبک مصرف فرهنگی با میزان استفاده از کتابخانه عمومی همبستگی معنادار وجود دارد و رابطه بین این دو متغیر مستقیم است، یعنی با افزایش استفاده از کتابخانه عمومی، سبک مصرف فرهنگی متناسب‌تر شده است. یافته این پژوهش با پژوهش شریفی (۱۳۹۲) که نشان داد برنامه‌های صدا و سیما در تغییر الگوی تفریحات ایرانی و اسلامی، الگوی مصرف، نوع لباس، و رفتار با همسر و رفتار در محل کار نقش نداشته، ولی در سایر شاخص‌ها (تغذیه، رفتار با والدین، و رفتار در ورزش) نقش داشته است تا حدودی هم‌خوانی دارد. از طرفی، یافته‌های پژوهش حاضر با پژوهش شهاب‌الدین (۱۳۹۳) که نشان داد هرچه میزان تماشای شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان بیشتر شود، میزان مصرف محصولات فرهنگی در بین دانشجویان کاهش می‌یابد، مغایرت دارد. دلیل این مغایرت را می‌توان تمایل به مصرف کالاهای کم‌کیفیت و در دسترس ماهواره دانست که بیشتر وقت آزاد مخاطبان را به‌خود اختصاص می‌دهد. همچنین نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های پژوهش فاضلی (۱۳۹۴) هم‌خوانی دارد که درباره عوامل مؤثر بر مصرف فرهنگی بود و نشان داد بین سه نوع سرمایه یعنی سرمایه فرهنگی، سرمایه اقتصادی و سرمایه اجتماعی، با میزان مطالعه رابطه مثبت معناداری وجود دارد.

در خصوص سبک گذران فراغت، نتایج در این پژوهش نشان می‌دهد بین سبک گذران فراغت با میزان استفاده از کتابخانه عمومی همبستگی مستقیم و معنادار وجود دارد، یعنی با افزایش استفاده از کتابخانه، سبک گذران فراغت مناسب‌تر شده است. نتایج پژوهش شهاب‌الدین (۱۳۹۳) نشان داد هرچه میزان تماشای شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان بیشتر شود، نحوه گذران اوقات فراغت دانشجویان بیشتر تغییر می‌کند که با نتایج پژوهش حاضر هم‌خوانی دارد. همچنین، یافته این پژوهش با پژوهش شریفی (۱۳۹۲) که نشان داد برنامه‌های صدا و سیما در تغییر الگوی تفریحات ایرانی و اسلامی، الگوی مصرف، نوع لباس، و رفتار با همسر و رفتار در محل کار نقش نداشته، ولی در سایر شاخص‌ها (تغذیه، رفتار با والدین، و رفتار در ورزش) نقش داشته است تا حدودی هم‌خوانی دارد. یافته‌های پژوهش مقدس جعفری، رضادوست، و گلبریان (۱۳۹۱) با موضوع تأثیر عوامل فرهنگی بر سبک زندگی جوانان بیانگر ارتباط

معنادار مثبت و مستقیم بین سرمایه فرهنگی، اوقات فراغت با سبک زندگی است که با نتایج پژوهش حاضر هم‌خوانی دارد.

بر اساس نتایج این پژوهش، بین میزان استفاده از کتابخانه‌های عمومی سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران و هر سه مؤلفه مدیریت بدن، مصرف فرهنگی، و اوقات فراغت رابطه معنادار و مثبتی وجود دارد. بنابراین، هر چه میزان استفاده از کتابخانه عمومی بالاتر باشد، سبک زندگی در هر سه مؤلفه بهبود می‌یابد و این نشان می‌دهد مسئولان فرهنگی باید توجه ویژه‌ای به کتابخانه‌های عمومی از نظر تأمین محتوای مناسب و سازگار با با نیازهای آحاد جامعه داشته باشند و کتابخانه‌ها با ارائه خدمات مناسب، مردم را به استفاده از کتابخانه‌ها و دسترسی به اطلاعات کیفی‌تر ترغیب کنند تا سبک زندگی مردم وضعیت بهتری بیابد.

سبک زندگی مردم یکی از مهمترین شاخص‌های ارزیابی رشد و سعادت است و به‌همین‌دلیل، همواره به‌عنوان یکی از مهمترین مسائل حال حاضر است که مقامات عالی کشور همواره بر آن تأکید دارند. با وجود این، دسترسی مردم به شبکه‌های اجتماعی، ماهواره، اینترنت و سایر بسترهای اطلاع‌رسانی الکترونیکی که اغلب به‌شکل درستی استفاده نمی‌شود و صرفاً بستری برای گذران وقت ـ فارغ از کیفیت آن ـ و مجرایی برای تبادل اطلاعات کم‌ارزش محسوب می‌شود، کیفیت سبک زندگی را تهدید کرده است. توجه به جایگاه کتابخانه‌ها، به‌ویژه کتابخانه‌های عمومی در افزایش آگاهی و در نتیجه، بهبود سبک زندگی از سوی مسئولان فرهنگی و کتابداران می‌تواند بسیار راه‌گشا باشد. در این زمینه، پیشنهاد می‌شود، براساس نتایج، باتوجه‌به اهمیت مؤلفه وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن، برای ارتقای آگاهی‌های کاربران در این زمینه، کتابخانه‌های عمومی، علاوه بر تهیه منابع مرتبط با ورزش، سلامت بدن، خودآرایی و...، برنامه‌های جانبی در قالب کارگاه آموزشی و یا جلسات سخنرانی با حضور متخصصان سلامت روانی و جسمانی برگزار کنند و اطلاعات مناسب را در اختیار مردم و مخاطبان خویش قرار دهند. همچنین باتوجه‌به نقش کتابخانه در مصرف فرهنگی، پیشنهاد می‌شود، کتابخانه‌های عمومی با معرفی موسیقی‌های سنتی و محلی ایرانی، برگزاری نقد و بررسی کتاب و فیلم، پیش‌بینی برنامه‌هایی برای بازدید از موزه‌ها و گالری‌های نقاشی، ایجاد نشست‌های فرهنگی و هنری با مردم و استفاده‌کنندگان کتابخانه، برگزاری ایستگاه‌های روزنامه‌خوانی و کتاب‌خوانی و... کاربران را با مصرف صحیح محصولات فرهنگی آشنا سازند. نیز باتوجه‌به تأثیر مثبت کتابخانه‌ها بر اوقات فراغت، پیشنهاد می‌شود کارگاه‌هایی با حضور کارشناسان و هنرمندان، برای پر کردن اوقات فراغت مردم و استفاده‌کنندگان کتابخانه برگزار شود. این

کارگاه‌ها می‌توانند شامل کارگاه‌های صنایع دستی، خوشنویسی، نقاشی و... باشد. باتوجه به آنچه گفته شد، به پژوهشگران دیگر نیز پیشنهاد می‌شود پژوهشی مشابه با رویکرد کیفی انجام دهند. همچنین به انجام پژوهشی مشابه در میان سایر کتابخانه‌های عمومی و در سطحی ملّی بپردازند. همچنین می‌توانند رابطه بین میزان کتاب‌خوانی و سبک زندگی مردم را بررسی کنند.

فهرست منابع

ابراهیمی، قربانعلی؛ بهنوئی گدنه، عباس (۱۳۸۹). سبک زندگی جوانان: بررسی جامعه شناختی سبک زندگی و مؤلفه‌های آن در بین دختران و پسران شهر بابلسر. *مطالعات فرهنگی و ارتباطات، ۶* (۱۸)، ۱۳۹-۱۶۴.

ادریسی، افسانه ؛ پالیزیان، سمانه (۱۳۸۸). خدمات شهری شهرداری و سبک زندگی شهروندان. نامه پژوهش *فرهنگی، ۳* (۶)، ۹-۲۶.

الفت، سعیده؛ سالمی، آزاده (۱۳۹۱). مفهوم سبک زندگی. *مطالعات سبک زندگی، ۱* (۱)، ۹-۳۶.

بختیاروند، مریم (۱۳۹۳). *بررسی تحلیلی نقش و جایگاه آموزش تفکر در سبک زندگی اسلامی*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید چمران اهواز.

پورصالحی، نسترن (۱۳۹۱). *بررسی سبک زندگی و نحوه پوشش زنان تهران*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران.

پولادفر، راضیه؛ احمدی، احمد (۱۳۸۵). رابطه بین سبک زندگی و اختلالات روان شناختی دبیران دوره متوسطه شهر اصفهان. *مطالعات روان‌شناختی، ۲* (۱-۲)، ۷-۱۸.

خادمیان، طلیعه (۱۳۸۷). *سبک زندگی و مصرف فرهنگی: مطالعه‌ای در حوزهٔ جامعه شناسی فرهنگی و دیباچه‌ای بر سبک زندگی فرهنگی ایرانیان*. تهران: جهان کتاب.

خواجه‌نوری، بیژن؛ مرادخانی، مهری؛ شیردل، الهام؛ و بین‌فاطمه، زهرالسادات (۱۳۹۴). بررسی رابطه‌ی بین سبک زندگی و سبک فرزندپروری مادران شهر ایلام. *فصلنامه زن و جامعه، ۶* (۳)، ۱۲۷-۱۵۷.

رحمت‌آبادی، الهام؛ آقابخشی، حبیب (۱۳۸۵). سبک زندگی و هویت اجتماعی. *رفاه اجتماعی، ۵* (۲۰)، ۲۳۵-۲۵۳.

رستگار، یاسر؛ ربانی، رسول (۱۳۸۷). جوان، سبک زندگی و فرهنگ مصرفی. *مهندسی فرهنگی، ۳* (۲۳ و ۲۴)، ۴۴-۵۳.

رضوی‌زاده، نورالدین (۱۳۸۴). بررسی تأثیر رسانه‌ها بر تمایل به تغییر سبک زندگی روستایی. *علوم اجتماعی (دانشگاه علامه طباطبایی)، ۱۲* (۳۱)، ۱۱۱-۱۴۴.

سجاسی‌قیداری، حمدالله؛ صادقلو، طاهره؛ شهدادی، علی (۱۳۹۴). تثرات جهانی‌شدن بر تغییرات سبک زندگی در نواحی روستایی. *فصلنامه میان‌رشته‌ای در علوم انسانی، ۷* (۴)، ۱۵۳-۱۸۸.

سلطانی بهرام، سعید؛ علیزاده اقدم، محمدباقر؛ و کوهی، کمال (۱۳۹۱). ارتباط سرمایه فرهنگی با مدیریت بدن در میان دانشجویان دانشگاه تبریز. *رفاه اجتماعی*، *۱۲* (۴۷)، ۱۸۱-۲۰۵.

شالچی، وحید (۱۳۸۶). سبک زندگی جوانان کافی شاپ. *تحقیقات فرهنگی*، *۱* (۱)، ۹۳-۱۱۵.

شریفی، سارا (۱۳۹۲). *بررسی نقش رسانه ملی بر تغییر الگوی سبک زندگی (با تأکید بر سبک ایرانی- اسلامی): مورد کاوی مرکز نظارت و ارزیابی سازمان صدا و سیما و دانشجویان ارشد و دکتری*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران.

شریفی، سمانه (۱۳۸۸). بررسی تأثیر آگاهی اجتماعی بر سبک زندگی (مطالعه موردی دانشجویان دانشگاه آزاد واحد علوم تحقیقات). پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران.

شهاب‌الدین، پریا (۱۳۹۳). *بررسی میزان تأثیر تماشای شبکه‌های تلویزیونی ماهواره‌ای فارسی زبان بر سبک زندگی دانشجویان مطالعه موردی: دانشجویان دانشکده مدیریت و اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد در رشته مدیریت فرهنگی(MA). دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران.

صالحی، اکبر؛ رومانی، سعید (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین سبک زندگی و نگرش دینی با میزان گرایش به سمت مدگرایی دانشجویان. *فصلنامه اخلاق*، *۵* (۱۸)، ص ۱۵۳- ۱۷۱.

غفاری قدیر، جلال؛ شقاقی، مهدی (۱۳۸۹). کتابخانه‌های عمومی و تحلیل کارکردهای اجتماعی آن به عنوان نهادی ارتباطی- رسانه‌ای. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، *۱۶* (۳)، ۵-۳۸.

فاضلی، عبدالله (۱۳۹۴). بررسی جامعه‌شناختی عوامل مؤثر بر مصرف فرهنگی. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، *۲۱* (۲)، ۲۷۷- ۲۹۵.

قاسمی‌پاکرو، مصطفی (۱۳۹۱). *بررسی عوامل اجتماعی- اقتصادی و فرهنگی مؤثر بر سبک زندگی (مطالعه موردی زنان ۱۸-۶۵ سال شهر تهران)*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه مازندران، ساری.

لعل، محسن؛ عابدی، احمد؛ و کجباف، محمدباقر (۱۳۹۱). ساخت و اعتباریابی پرسش‌نامه سبک زندگی (LSQ). *پژوهش‌های روان‌شناختی*، *۱۵* (۱)، ۶۴-۸۰.

مبینی مقدس، مجید؛ عبدسرمدی، نرگس (۱۳۹۲). سبک مصرف رسانه‌ای و اثر بخشی بر سبک زندگی. *مطالعات جوان و رسانه*، (۹)، ۳۷-۶۲.

مقدس، علی‌اصغر؛ لهسایی‌زاده، عبدالعلی؛ و غفاری‌نسب، اسفندیار (۱۳۸۸). تأثیر فناوری‌های ارتباطی و اطلاعاتی بر سبک زندگی: مطالعه موردی افراد مهاجر و بومی طایفه‌ی دهدار فارس. *رسانه*،۳ (۵)، ۸۹-۱۰۶.

مقدس جعفری، محمدحسن؛ رضادوست، کریم؛ و گلبریان، خدیجه (۱۳۹۱). بررسی تأثیر عوامل فرهنگی بر سبک زندگی جوانان کافی‌شاپ در شهر اهواز. *مطالعات جامعه‌شناختی جوانان*،۳ (۷)، ۱۰۹-۱۲۸.

مهدوی کنی، محمدسعید (۱۳۸۶). مفهوم «سبک زندگی» و گستره آن در علوم اجتماعی. *تحقیقات فرهنگی*، *۱* (۱)، ۱۹۹-۲۳۰.

نوابخش، فرزاد (۱۳۹۳). تغییرات سبک زندگی در فرآیند توسعه ابزارهای نوین فناوری. *مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، *۶* (۲)، ۴۵-۶۳.

نیازی، محسن؛ کارکنان نصرآبادی، محمد (۱۳۹۲). بررسی رابطه بین دینداری و سبک زندگی شهروندان؛ مطالعه موردی شهروندان کاشان در سال ۱۳۹۰. *برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی*، *۴* (۱۶)، ۱۷۳-۲۱۳.

Daud, U., Farooq, U., Anwar, F. (2011). Impact of advertisement on the life style of pakistani youth. *Interdisciplinary Journal of Research in Business*, *1* (7), 39-44.

Keng, K. A., Wirtz, J., Jung, K. (2003). Segmentation of library visitors in Singapore: Learning and reading related lifestyles. *Library Management*, *24* (1/2), 20 – 33.

Kulandairaj, A. J. (2014). Impact of social media on the lifestyle of youth. *International Journal of Technical Research and Applications*, *2* (8), 22-28.

Nagata, H., Sakai, K., Kawai, T. (2007). Public library and users' lifestyle in a changing context. *Performance Measurement and Metrics*, *8* (3), 197 – 210.

بسمه تعالی

پرسش‌نامه

پاسخ‌گوی محترم

با عرض سلام و احترام، ضمن تشکر از قبول زحمت شما، پرسش‌نامه حاضر در راستای تدوین پژوهشی با عنوان «نقش کتابخانه‌های عمومی در تغییر سبک زندگی کاربران مطالعه موردی: کتابخانه‌های سازمان فرهنگی هنری شهرداری تهران» گروه علم اطلاعات و دانش شناسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم پژوهش‌های تهران در اختیار شما قرار گرفته است. پاسخ دقیق شما بر کیفیت اطلاعات اولیه و تجزیه و تحلیل‌های این پژوهش بسیار موثر خواهد بود. از آنجا که این پرسش‌نامه فاقد نام و نام خانوادگی است پاسخ‌های شما کاملا محرمانه مانده و از اطلاعات پرسش‌نامه فقط در جهت اهداف پژوهش استفاده خواهد شد. از اینکه فرصتی را در اختیار اینجانب و دانشگاه قرار داده و به پرسش‌های ذیل پاسخ می دهید، کمال تشکر را داریم .

مرضیه دبیران کشاورزی

دانشجوی کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی

الف. مشخصات شخصی پاسخ‌گو

سن: .... سال

جنسیت	زن ☐	مرد☐
وضعیت اشتغال	شاغل ☐	بیکار☐
وضعیت تأهل	مجرد☐	متاهل☐

ب. سئوالات تأثیر کتابخانه‌های عمومی بر سبک زندگی

۱. در طول هفته چند روز از کتابخانه عمومی استفاده می‌کنید؟

۲. چند ساعت در روز به کتابخانه عمومی مراجعه می‌کنید؟

۳. آیا استفاده از کتابخانه‌های عمومی باعث تغییر سبک زندگی شما شده است؟ (آیا استفاده از کتابخانه عمومی باعث شده سبک زندگی خود را عوض کنید).

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ تاحدودی ☐ کم ☐ خیلی کم ☐ اصلاً ☐

۴. کتاب‌هایی که مطالعه می‌کنید چه حوزه‌های موضوعی را شامل می‌شود؟

کلیات☐ فلسفه و روان‌شناسی ☐ دین ☐ علوم اجتماعی ☐ زبان☐ علوم طبیعی و ریاضیات☐

علوم کاربردی☐ هنرها ☐ ادبیات (آثارادبی) ☐ تاریخ، جغرافیا و علوم وابسته ☐

۵. آیا استفاده از کتابخانه‌های عمومی موجب تغییر نحوه گذراندن اوقات فراغت شما شده است؟

خیلی زیاد ☐ زیاد ☐ تاحدودی ☐ کم ☐ خیلی کم ☐ اصلاً ☐

۶. آیا استفاده از کتابخانه عمومی باعث افزایش گرایش شما به مصرف کالا و محصولات فرهنگی (نظیر فیلم و موسیقی، بازی رایانه‌ای و...) شده است؟

خیلی زیاد □ زیاد □ تاحدودی □ کم □ خیلی کم □ اصلاً □

۷. آیا استفاده از کتابخانه عمومی موجب رسیدگی بیشتر شما به بدن و اندامتان شده است؟ (مدیریت بدن)

خیلی زیاد □ زیاد □ تاحدودی □ کم □ خیلی کم □ اصلاً □

تأثیر کتابخانه‌های عمومی و بر میزان مصرف محصولات فرهنگی:

در زندگی امروز مصرف کالا و خدمات فرهنگی امری اجتناب‌ناپذیر است و هر فردی باتوجه به علائق و فرصت‌های پیش‌آمده در زندگی و باتوجه‌به توان خویش از آنها استفاده می‌کند. باتوجه‌به این مسئله، تأثیر مراجعه به کتابخانه‌های عمومی، بر میزان مصرف محصولات فرهنگی از سوی شما تا چه اندازه بوده است؟

ردیف	پرسش	خیلی زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم	اصلاً
۸	خواندن کتاب و روزنامه و مجلات						
۹	تلویزیون						
۱۰	رادیو						
۱۱	شبکه‌های ماهواره‌ای						
۱۲	اینترنت و شبکه‌های اجتماعی						
۱۳	سینما و تئاتر						
۱۴	کنسرت						
۱۵	استفاده از لوح فشرده آموزشی						
۱۶	گوش دادن به موسیقی						
۱۷	بازدید از اماکن فرهنگی و هنری و تاریخی (موزه‌ها و گالری‌ها و نمایشگاه و...)						
۱۸	انجام فعالیت‌های فرهنگی و هنری						
۱۹	بازی‌های رایانه ای						

تأثیر کتابخانه‌های عمومی و وضعیت ظاهری و ویژگی‌های عمومی بدن:

امروزه توجه به بدن و سلامت آن برای همه افراد جامعه جزء اولویت‌های اصلی زندگی محسوب می‌شود. تأثیر استفاده از کتابخانه عمومی بر هر یک از گویه‌های زیر برای شما تا چه اندازه بوده است؟

ردیف	پرسش	خیلی زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم	اصلاً
۲۰	آرایش و اصلاح موی سر						
۲۱	استفاده از لنز رنگی						
۲۲	جراحی زیبایی پلاستیک (بینی و گونه و...)						
۲۳	اصلاح و آرایش صورت، استفاده از لوازم آرایشی و بهداشتی، تاتوی ابرو						
۲۴	رژیم غذایی، کنترل وزن						
۲۵	خوشبوکننده‌ها (عطر و ادکلن و اسپری و دئودرانت)						
۲۶	ورزش کردن (پیاده‌روی، کوه‌نوردی و...)						
۲۷	رفتن به باشگاه ورزشی یا استفاده از لوازم و تجهیزات ورزشی در منزل						
۲۸	استفاده از قرص‌های لاغری، قرص افزایش قد						
۲۹	شامپو ضدریزش مو						
۳۰	پوشیدن لباس مطابق مد روز						
۳۱	استفاده از زیورآلات (دستبند و گردنبند و....)						
۳۲	چکاپ بدن						
۳۳	تلاش برای داشتن اندام و هیکلی مناسب						
۳۴	اهمیت تهیه غذا در خانه						
۳۵	خوردن غذا بیرون از منزل (فست‌فود)						

کتابخانه‌های عمومی و نحوه گذراندن اوقات فراغت:

چگونگی گذراندن اوقات فراغت یکی از مسائلی است که برای هر فردی حائز اهمیت بوده و ممکن است نقش تعیین کننده‌ای در مسائل روزمره زندگی داشته باشد باتوجه‌به این مسئله آیا کتابخانه‌های عمومی تأثیری در هر یک از گویه های زیر برای شما داشته است؟

ردیف	پرسش	خیلی زیاد	زیاد	تاحدودی	کم	خیلی کم	اصلاً
۳۶	رفتن به پارک یا مجتمع‌های تفریحی						
۳۷	تفریح با دوستان						
۳۸	تفریح در کنار خانواده						

۳۹	گشت‌زنی در خیابان						
۴۰	حضور در کافی شاپ، قهوه‌خانه سنتی						
۴۱	رستوران						
۴۲	ورزشی و باشگاه						
۴۳	شرکت در مراسم عبادی و مذهبی						
۴۴	شرکت در انجمن‌های علمی و ادبی						
۴۵	کلاس آموزشی هنری						
۴۶	گوش دادن به موسیقی						
۴۷	تماشای فیلم در خانه						
۴۸	مسافرت						
۴۹	شرکت در کارهای خیریه						
۵۰	خرید در مراکز تجاری						
۵۱	مهمانی و پارتی						
۵۲	بازی‌های تفریحی (شطرنج و حل‌کردن جدول و...)						

موفق و سربلند باشید